

Θ. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ: ΜΙΛΑΕΙ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ

«Χρειάζονται ιδέες για να ξαναγιώσουν τα χωριά μας»

«**Τ**ο δικό μου τραγούδι αφιερωμένο σ' εκείνον», χαρακτηρίζει ο Θεόδωρος Γρηγοριάδης το βιβλίο για τον πατέρα του. Ο συγγραφέας μιλά για το χωριό του και τις ασπρόμαυρες φωτογραφίες και το Παγγαίο Καβάλας, που απετέλεσαν την έμπνευσή του.

Πριν από λίγους μήνες κυκλοφόρησε το βιβλίο σας με τον τίτλο «Το τραγούδι του πατέρα» από τις εκδόσεις Πατάκη. Αλήθεια, ποια ήταν η αφορμή για να γραφτεί;

Από παιδί με μάγευαν εκείνες οι ασπρόμαυρες μικρές φωτογραφίες, σαν να έβγαιναν από το σινεμά. Τις έβρισκα στα οικογενειακά άλμπουμ και τις μάζευα. Ξεχώρισα ανάμεσά τους το μουσικό τρίο που έφτιαξε ο πατέρας μου, μαζί με δύο ακόμη φίλους του στο χωριό, στο Παλαιόχωρι Καβάλας, για να παίξουν στους γάμους και στις γιορτές, ενισχύοντας έτσι και το εισόδημά τους. Όταν τις καθάρισα και τις έβλεπα καθημερινά, άρχισα να σχηματίζω την ιστορία του πατέρα μου αλλά και των άλλων δύο.

Δεν είναι δύσκολο να αφηγηθείς για τον πατέρα σου;

Η ιστορία ενός τόσο δικού σου ανθρώπου είναι και δική σου ιστορία. Αισθάνομαι μια προέκταση του πατέρα μου, συνομιλώ μαζί του καθημερινά κι ας έχει «φύγει» εδώ και εννιά χρόνια. Του οφείλω τόσα ώστε αυτό το μικρό βιβλίο να μην είναι παρά μια σύνοψη στη μνήμη του, το δικό μου τραγούδι αφιερωμένο σ' εκείνον. Ισως γι' αυτό και είναι σύντομο ως αφήγημα, γιατί πυκνώνει την αλήθεια του και δεν σήκωνε πολλά μυθιστορηματικά τερτίπια.

Κατά πόσο η πραγματικότητα συμβαδίζει με τη φαντασία στη διήγησή σας;

Στο αφήγημα συνδυάζω την πρωτοπρόσωπη αφήγηση με την τριτοπρόσωπη μέσα στην ίδια παράγραφο. Με αυτό θέλω να καταγράψω την πραγματικότητα αλλά και να προσθέσω ορισμένες επινοημένες καταστάσεις, υπάρχουν πράγματα που πρέπει να τα φανταστείς, εκείνα που δεν ήσουν παρών. Γι' αυτό και όσα αυτοβιογραφικά κείμενα γράφονται τόσο επίσης είναι μυθοπλαστικά, αφού επινοούνται από την αρχή.

Μου άρεσε η περιγραφή της δεκαετίας του 1960. Φέρνετε άγνωστες σκηνές στους νεότερους. Πώς ήταν να ζει ένα παιδί σε εκείνη την εποχή;

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ
ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΟ ΙΝΤΖΕΜΠΕΛΗ

Προσωπικά θυμάμαι κυρίως τη δεκαετία του εξήντα, που πήγαινα στο Δημοτικό, ό,τι περιγράφω νωρίτερα εμπεριέχεται στις φωτογραφίες και στις αφηγήσεις των παλιότερων. Εζησα σε ένα αγροτικό περιβάλλον, που όμως ήταν γερά δομημένο, σε ένα οργανωμένο κεφαλοχώρι, οικονομικά αυτόνομο. Ενας «παράδεισος» που χάθηκε όταν έφυγα για σπουδές από τον τόπο μου.

Ο πατέρας σας ήταν μουσικός και έπαιξε κιθάρα. Γιατί τον τράβηξε η μουσική, που τη λάτρεψε;

Το είχε στο γονίδιο ο πατέρας του και ο παππούς μου Θόδωρος έπαιζε ούτι, στο σπίτι ακουγόταν πολλή μουσική είτε από τον ίδιο που παίζανε είτε από το πικ απ που αποκτήσαμε νωρίς με δεκάδες δίσκους.

ΔΙΟΝΥΣΙΑΚΟ

«Τότε γλεντούσαν με κάθε ευκαιρία, υπήρχαν τα πανηγύρια. Γενικά το Παγγαίο, το βουνό μας, είναι γλεντζεδικό, κοιτίδα διονυσιακή, το λέει κι η μυθολογία»

Έπαιξε σε γάμους και στις γιορτές του χωριού. Ποια ήταν η ανταπόκριση των συγχωριανών του που συμμετείχε στις χαρές τους;

Φυσικά πρόσφερε χαρές ο ίδιος και το τρίο. Τότε γλεντούσαν με κάθε ευκαιρία, υπήρχαν τα πανηγύρια, έβγαιναν στο κέντρο τις γιορτές, χόρευαν και σε ένα εξοχικό μέρος τα καλοκαίρια, στο Κρουονέρι. Γενικά το Παγγαίο, το βουνό μας, είναι γλεντζεδικό, κοιτίδα διονυσιακή, το λέει κι η μυθολογία.

Ενα άλλο χαρακτηριστικό είναι ότι εκείνη η γενιά ήταν δεμένη με τον κάμπο. Ποιοι ήταν οι δεσμοί τους με τα χωράφια;

Όλοι ζούσαν από τα καπνά, δουλεύαμε όλοι μαζί και επιβιώναμε. Όταν σταμάτησαν οι καλλιέργειες με τις διαταγές της Ε.Ε. άδειασε ο τόπος, γέμισε αγρότες πρόωρα συνταξιούχους και άνεργους νεότερους.

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ

Ο ΘΕΟΔΩΡΟΣ Γρηγοριάδης γεννήθηκε στο Παλαιόχωρι Παγγαίου Καβάλας το 1956. Σπούδασε Αγγλική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, δίδαξε στη Μέση Εκπαίδευση και συνεργάστηκε με τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών διοργανώνοντας λογοτεχνικά σεμινάρια. Έχει γράψει έντεκα μυθιστορήματα, τρεις συλλογές διηγημάτων, μία νουβέλα και έναν σκηνικό μονόλογο. Το «Παρτάλι» μεταφράστηκε στα γαλλικά (2003) και η «Αλούζα, χίλιοι κι ένας εραστές» στα αραβικά (2017). Το «Παρτάλι», η νουβέλα «Δεύτερη γέννα» και ο «Ξεχασμένος άγγελος των Φιλιππων» παρουσιάστηκαν στο Φεστιβάλ Αθηνών, στο ΔΗΠΕΘΕ Σερρών και στο Φεστιβάλ Φιλιππων αντίστοιχα. Η «Ζωή μεθόρια» τιμήθηκε με το Κρατικό Λογοτεχνικό Βραβείο Μυθιστορήματος 2016. Την περίοδο 2016-17 παρουσίασε την εκπομπή βιβλίου «Ο λόγος της γραφής» στο Κανάλι της Βουλής. Το φθινόπωρο του 2019 συνεργάστηκε με το Athens American Center της πρεσβείας των ΗΠΑ στην Αθήνα σε μια σειρά σεμιναρίων με θέμα την αμερικανική λογοτεχνία. Είναι μέλος της Εταιρείας Συγγραφέων.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ
το τραγούδι του πατέρα

«Από παιδί με μάγευαν εκείνες οι ασπρόμαυρες μικρές φωτογραφίες, σαν να έβγαιναν από το σινεμά», λέει ο Θεόδωρος Γρηγοριάδης.

Τι έχει αλλάξει σήμερα από τότε στο χωριό σας;

Απέμειναν χίλιοι κάτοικοι, δεν μεγαλώνει πια. Παρ' όλα αυτά παραμένει ένα όμορφο χωριό, χωρίς μαζικό τουρισμό (ευτυχώς), αλλά πρέπει να επιβιώσει με άλλους όρους πια. Χρειάζονται ιδέες και πρωτοβουλίες να ξαναγιώσουν τα χωριά μας, αλλά τα κέντρα των αποφάσεων βρίσκονται μακριά, στην πλατεία Συντάγματος ή στις Βρυξέλλες.

Σε όλες τις σελίδες του βιβλίου υπάρχει μια τρυφερότητα και αγάπη. Πόσο σημαντικοί είναι οι γονείς μας για τη ζωή μας;

Αυτοί μας διαμορφώνουν. Τους οφείλω τα πάντα, καλοσύνη και γενναιοδωρία. Πάνω τους χτίζεται και ο δικός μας χαρακτήρας.

Μπορείτε να μας πείτε μια αγαπημένη φράση του πατέρα σας που τη χρησιμοποιείτε και εσείς σήμερα;

«Στο σπίτι σου φτωχός, στο πανηγύρι πλούσιος». Ποτέ μίζερος με τον εαυτό σου και τους άλλους. Και αυτό το τηρήσαμε. Ημασταν πάντα ανοικτοί και φιλόξενοι και νομίζω ότι αυτό βοήθησε και μένα στη ζωή μου. Ποτέ δεν αισθάνθηκα στερημένος από υλικά αγαθά γιατί πλούτιζα μέσα μου με εικόνες, λέξεις, μουσικές, συναισθήματα. Σε μια εποχή γκρίνιας και ανέχειας, που βιώνουμε τα τελευταία χρόνια, αυτός ο πλούτος, ο εσωτερικός, είναι μεγάλο απόθεμα. ■